

Valtuustoaloite 18.8.2025

Yaran Siilinjärven kaivos on alueella merkittävä työllistäjä ja verotulojen lähde Siilinjärven kunnalle. Yaralla on käynnissä laajennushanke, joka toteutuessaan voisi tarkoittaa kaivostoiminnan jatkumista aina 2060-luvulle saakka. Laajennushankkeella voidaan arvioida olevan myös kielteisiä vaikutuksia ympäristöön ja kunnan asukkaisiin hankealueen läheisyydessä. Hanke kuitenkin toteutuessaan mahdollistaa merkittävän työllistävän ja tuotannollisen toiminnan jatkumisen Siilinjärvellä. Hankkeen vaikutuksia arvioidaan erilaisissa lupaprosesseissa ja kaavoituksen yhteydessä.

Kaivoksiin, kuten muihinkin teollisiin hankkeisiin liittyy monivaiheinen lupaprosessi kuulemisineen. Luvat ja kaavapäätökset saattavat päätyä myös eri oikeusasteisiin, joissa niiden laillisuus ja päätöksentekoprosessien oikeellisuus tarvittaessa punnitaan. Asukkailla, sidosryhmillä ja muilla asianosaisilla on eri lupavaiheissa mahdollisuus kommentoida arviointien, kaavoituksen ja itse toiminnan lupien sisältöjä ja niiden ehtoja. Monivaiheisuus ja erilaiset luvat haastavatkin asukkaita ja asukasryhmiä sekä kunnan päättäjiä. Moni haluaa tulla kuulluksi ja hahmottaa kokonaisuuden paremmin, sekä toivoo että negatiiviset vaikutukset omaan elinympäristöön huomioidaan tai torjutaan. Toisaalta myös laajennuksen taloudelliset hyödyt alueelle ovat tärkeä huomioitava seikka. Edellä mainituista syistä on äärimmäisen tärkeää, että prosessit ovat kaikille mahdollisimman selvät ja mahdollisuuksia lausua käytetään oikea-aikaisesti ja oikeita asioita koskien. On myös tärkeää, että kunnan luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on riittävästi oikeaa ja oikea-aikaista tietoa hankkeeseen liittyvän päätöksenteon valmisteluun ja itse päätöksentekoon.

Kunnan on syytä myös tunnistaa kaivoshankkeen ja mahdollisten muiden samanaikaisesti toteutukseen tulevien hankkeiden yhteisvaikutukset, niin positiiviset kuin negatiiviset. Kunnan on varauduttava varautua eri vaihtoehtoihin Yaran toiminnan suhteen. On syytä hyvissä ajoin aloittaa selvitykset ja toimenpiteet, jotta laajennushankkeen toteutuessa mahdollisimman suuri hyöty investoinneista tulisi juuri Siilinjärvelle, myös mahdolliset laajennuksen ja nykyisen toiminnan potentiaaliset uudet elinkeinotoiminnan mahdollisuudet on selvitettävä. Samalla on tutkittava millaiset vaikutukset toiminnan päättymisellä nykyisen toiminta-ajan puitteissa olisi niin kunnalle kuin aluetaloudelle.

Sekä Ranuan että Sodankylän kuntien kaivoskoordinaatiohankkeista on hyviä kokemuksia, joissa kunnan asukkaiden, päättäjien ja hankeyhtiöiden välinen vuorovaikutus on parantunut ja on voitu hahmottaa hankkeiden kokonaisvaikutuksia aiempaa paremmin. Aloitteen allekirjoittajat pyytävät huomioimaan, että investointipäätöksiä tehdään lähivuosina, joten mahdolliset toimenpiteet ovat kiireellisiä.

Hyväksyessään aloitteen Siilinjärven kunnanhallitus käynnistää viipymättä toimenpiteet kaivoskoordinaatioprojektin käynnistämiseksi ensisijaisesti esimerkiksi maakuntaliiton rahoitusinstrumenttien tai aluekehitysrahoituksen turvin. Mallia hankkeeseen voi soveltuvin osin hakea Sodankylän ja Ranuan vastaavista projekteista. Projektin tavoitteissa tulee huomioida niin eri vaihtoehtojen vaikutus elinkeinoelämään ja sitä kautta kunnan talouteen, kuin asukkaiden ja ympäristön muutoksiin varautuminen. Lisäksi on huomioitava asukkaiden kuulemisen varmistaminen prosessin eri vaiheissa ja varmistaa että kunta on aktiivinen toimija hankkeen edetessä. Projektissa tuotetaan tietoa päätöksenteon tueksi ja selvitetään erilaisia vaihtoehtoja muun elinkeinotoiminnan edistämiseksi nykyisen toiminnan puitteissa ja mahdollisen toiminnan laajentuessa. Hankkeeseen palkattaisiin määräaikainen kaivoskoordinaattori, jonka tehtävä on toimia linkkinä asukkaiden, kunnan ja Yaran välillä.

Kannatan aloitetta:

KESKUSTAN VALTUUSTORYHMÄN PUOLESTA

 MATTI VEXÄLÄINEN
 MERVI NUKKINEN
 TOMMI JÖPPINEN